

Allsherjar- og menntamálanefnd Alþingis
nefndasvid@althingi.is

Efni: Umsögn Útlendingastofnunar um frumvarp til laga um útlendinga (frestun réttaráhrifa o.fl), 236. mál.

Almennar athugasemdir:

Útlendingastofnun gerir ekki athugasemdir við þá breytingu sem frumvarpið leggur til.

Útlendingastofnun bendir hins vegar á að stofnunin hefur sent innanríkisráðuneyti erindi, dags. 17. febrúar 2017, þar sem bent var á ýmis atriði sem stofnunin telur að þurfi að skoða. Útlendingastofnun ítrekar það mat stofnunarinnar að nauðsynlegt sé að yfirfara þau atriði sem fram koma í erindi stofnunarinnar og gera breytingar á lögnum til samræmis.

Athugasemdir við einstakar greinar:

35. gr.

Útlendingastofnun gerir ekki athugasemdir við þá breytingu sem frumvarpið leggur til á 35. gr. laganna.

Meginregla íslensks stjórnisýsluréttar er sú að kæra fresti ekki réttaráhrifum stjórnvaldsákvörðunar. Í eldri útlendingalögum var almennt miðað við að kæra frestaði ekki sjálfkrafa réttaráhrifum í þeim málum þar sem synjað var um efnislega umfjöllun umsóknar um alþjóðlega vernd hér á landi. Samkvæmt ákvæðum 27. gr. dyflinnarreglugerðarinnar er gerð krafa um að í málum þar sem reglugerðin á við séu til staðar úrræði fyrir umsækjendur um alþjóðlega vernd til að óska frestunar á þeim réttaráhrifum að viðkomandi verði fluttur til þess ríkis sem beri ábyrgð á umsókn umsækjanda skv. reglugerðinni. Það er því afstaða stofnunarinnar að eðlilegast sé að kæra fresti ekki sjálfkrafa réttaráhrifum heldur verði umsækjandi sérstaklega að leitast eftir slíkri frestun, í samræmi við meginreglu stjórnisýslulaga og ákvæði 27. gr. reglugerðarinnar. Kærunefnd útlendingamála verði svo sem æðra sett stjórnvald að taka afstöðu til þess hvort nægilega ríkar ástæður séu fyrir hendi svo réttlæta megi að réttaráhrifum ákvörðunarinnar verði frestað.

UTL

ÚTLENDINGASTOFNUN

ICELANDIC DIRECTORATE OF IMMIGRATION

Útlendingastofnun telur rétt að benda á að skv. 2. mgr. 29. gr. stjórnáráðgjafarlaga nr. 37/1993 er æðra stjórnvaldi ávallt heimilt að fresta réttaráhrifum kærðrar ákvörðunar, hvort sem er að beiðni aðila máls eða að eigin frumkvæði, nema skýrt sé tekið fram í sérlægum að sú heimild sé ekki til staðar. Að mati Útlendingastofnunar er ekki skýrt, hvorki í núgildandi 35. gr. eða í frumvarpinu, að framangreind meginregla um frestun réttaráhrifa samkvæmt stjórnáráðgjafarlögum gildi ekki.

Nauðsynlegt er að kveða skýrt á um hvort kærufélag útlendingamála sé heimilt að fresta réttaráhrifum kærðrar ákvörðunar.

Lagt er til að 35. gr. orðist svo:

„Ákvörðun um að umsækjandi um alþjóðlega vernd skv. 36., 37. eða 39. gr. skuli yfirgefa landið kemur ekki til framkvæmda fyrr en ákvörðunin er endanleg á stjórnáráðgjafarstigum nema umsækjandi sjálfur óski þess að hverfa úr landi. Þetta gildir þó ekki:

- a. í málum skv. 36. gr., þegar synjað er um efnismeðferð umsóknar,*
- b. í málum þar sem Útlendingastofnun hefur metið umsókn hans bersýnilega tilhæfulausa og hann kemur frá ríki sem er á lista stofnunarinnar yfir örugg ríki, sbr. b-lið 1. mgr. og 2. mgr. 29. gr. og*
- c. um ákvarðanir sem Útlendingastofnun tekur samkvæmt 3. mgr. 35. gr.*

Kærufélag útlendingamála er óheimilt að fresta réttaráhrifum ákvarðana sem vísað er til í b-lið 1. mgr. 35. gr.

Ef útlendingur ber fyrir sig aðstæður sem greinir í 37., 38., 39. eða 42. gr. þegar honum er tilkynnt um að framfylgja eigi ákvörðuninni og ekki kemur fram að afstaða hafi þegar verið tekin til þeirra aðstæðna sem borið er við skal lögregla leggja fyrir Útlendingastofnun ákvörðun um að fresta framkvæmd. Nú telur Útlendingastofnun augljóst að aðstæður séu ekki þannig og má hún þá ákveða að ákvörðunin komi til framkvæmda.“

70. gr.

Útlendingastofnun gerir ekki efnislegar athugasemdir við þá breytingu sem frumvarpið leggur til á 70. gr. laga um útlendinga. Af greinargerð með frumvarpinu er skýrt að fella skal út þá reglu að hjúskapur skuli hafa varað í eitt ár áður en hann veitir rétt til dvalarleyfis.

Að mati Útlendingastofnunar er sú breyting sem gera skal á ákvæðinu hins vegar ekki nægjanlega skýr. Frumvarpið leggur einungis til að orðið „hjúskapur“ sé felld út úr 2. mgr. 70. gr. Í 1. mgr. 70. gr. segir enn:

„Skilyrði þess er að makinn hafi rétt til fjölskyldusameiningar samkvæmt kafla þessum og að hann sé annaðhvort í hjúskap eða sambúð sem hefur varað lengur en eitt ár.“

UTL

ÚTLENDINGASTOFNUN

ICELANDIC DIRECTORATE OF IMMIGRATION

Þrátt fyrir að orðið „hjúskapur“ verði felld úr 2. mgr. 70. gr. bendir orðalag 1. mgr. enn til þess að skilyrðið eigi bæði við um hjúskap og sambúð. Lagt er til að orðinu „í“ verði bætt við og ákvæðið orðist svo:

„Skilyrði þess er að makinn hafi rétt til fjölskyldusameiningar samkvæmt kafla þessum og að hann sé annaðhvort í hjúskap eða í sambúð sem hefur varað lengur en eitt ár.“

Reykjavík, 23. mars 2017
F.h. Útlendingastofnunar,

Bjartmar Steinn Guðjónsson

Sigurbjörg Rut Hoffritz

Vera Dögg Guðmundsdóttir